

L'autor de Peramola descriu un país i una parla ofegats pel sistema.

ECOPOETES

DE TERRA ENDINS, DE MAR ENLLÀ

JOSEP ESPUNYES

poeta terror d'amor terrós

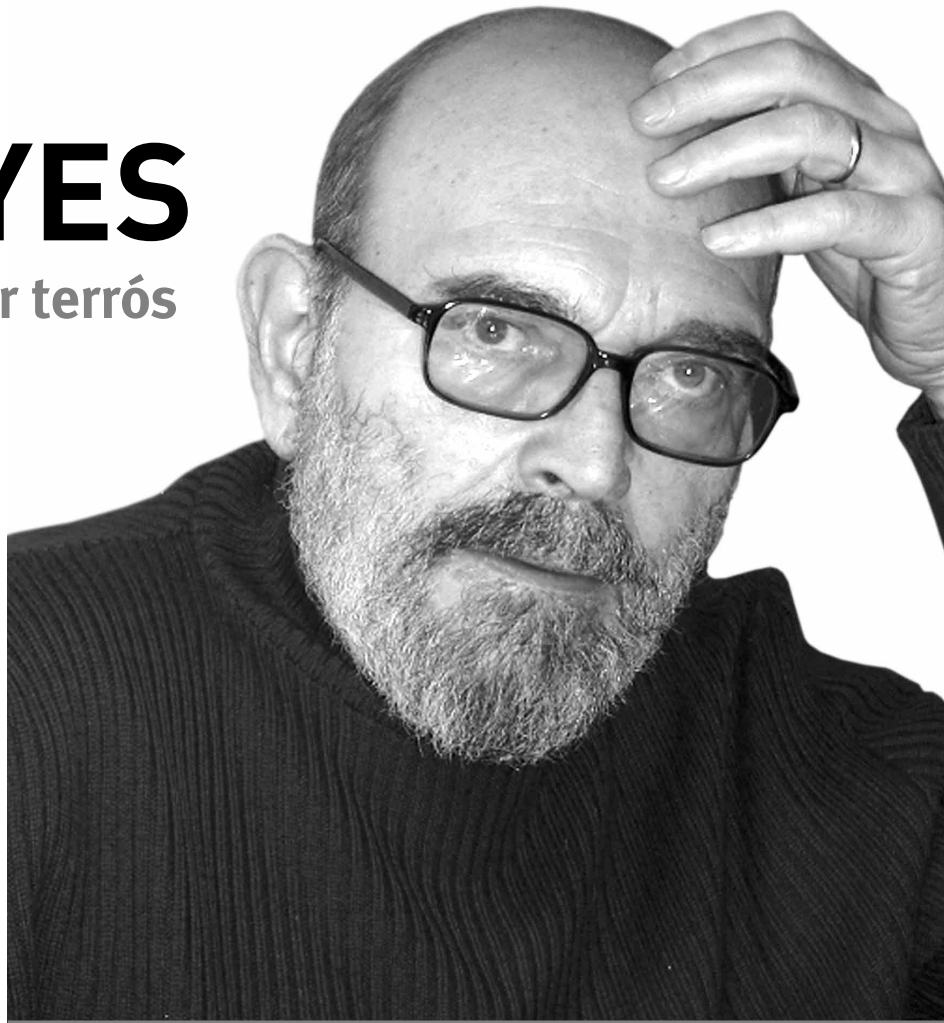
XAVIER BORRÀS → PERIODISTA

Aquest alturgellenc, fill de Peramola (1942), fincat a Barcelona ja fa la picossada de quaranta anys, és un poeta de la terra i per a la terra, del seu paisatge i de la seva gent: un món que encara és viu i que l'autor, entre d'altres volums, d'*Alt Urgell, plany i passió* (Garsineu, 1996), ens ha presentat tothora, ja des d'un llunyà 1968, en què va guanyar el premi Llumener Blau de poesia; el 1970, quan quedà finalista del Carles Riba, o el 1972, amb l'accésit a les Festes de Cultura Pompeu Fabra del guardó Salvat Papasseit –un altre poeta autodidacte, popular i insubornable com el mateix Espunyes.

El seu amor terror al terrós, aquesta part del món de catalana estirp, també l'ha empès a convertir-se en un excel·lent estudiós dels costums i de la

parla dels pobles de l'Alt Urgell, part dels quals ja són ara ofegats per l'abassegadora voracitat d'això que en diuen «progrés». Ho demostra el premi Valeri Serra Boldú (2000) o la seva constant col·laboració intel·lectual amb articles en tota la premsa catalana no alineada ni alienada, com darrerament fa a la magnífica revista pirinenca *Lo Banyut*.

Avui –i per encetar aquest apartat d'*Userda*, que dedicarem als i a les poetes de terra endins i de mar enllà–, us oferim dues mostres de la seva art poètica. D'una banda, un sonet de la sèrie de vint-i-un que va publicar en el volum *Notes mínimes d'un paisatge* (Edicions del Mall, 1987), i, de l'altra, una tanka del seu *Alt Urgell, plany i passió*. Tots dos poemes són un acte d'amor a la terra i de rebel·lia contra la construcció del pantà de Rialb ☼

LLIBRES

L'HOMEOPATIA EN CATALÀ

El doctor Xavier Cabré, amb el suport del Centre de Terminologia de la Generalitat de Catalunya (TERMCAT), el patrocini de Phinter-Heel i la col·laboració acadèmica de l'Acadèmia Mèdico Homeopàtica de Barcelona i la Secció d'Homeopatia del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, acaba de publicar l'excel·lent i esperat *Diccionari d'homeopatia*, una obra ara ja imprescindible tant per als professionals com per a tots els qui estiguin interessats en aquesta "medicina dolça". L'homeopatia, iniciada pel doctor Samuel Hahnemann (1755-1843), es basa en el principi de la similitud («Similia similibus curentur», és a dir, que el similar cura el similar), al voltant del qual giren altres principis, com ara el de la dosi mínima. El manual conté 411 termes catalans que es presenten acompanyats de la categoria gramatical, les equivalències en castellà, francès i anglès, la definició i, moltes vegades, una nota a tall d'explicació, a més de les relacions de sinonímia entre els termes. S'hi normalitzen mots com nocebo, nosode o succussio i un gran nombre de neologismes de què no existia bibliografia en català.

MÉS HOMENOTS DEL SUD

Arola Editors ha tingut l'encert de publicar, tot just fa quatre dies, aquests *Homenots del Sud* (segona sèrie), del periodista Xavier Garcia (membre del nostre Consell de Redacció). Aquest vilanoví de soca-rel, autor de més trenta llibres –la majoria relacionats amb els humans i els paisatges de les terres de la Catalunya nova–, ens fa conèixer, en aquest volum de 300 pàgines, la història i les facècies de 52 personatges representatius de la vida cultural, l'art, la lluita ecològica, la reivindicació ideològica, el món de la pagesia i la vida quotidiana de les comarques del Sud del nostre país. De fet, el llibre recull una sèrie de textos publicats al diari *El Punt* (1999 - 2002) i fa un repàs exhaustiu dels personatges que han contribuït al desenvolupament d'aquestes terres, des de Maitte Arbó a Joan Viñas, passant per Zoraida Burgos, Andreu Carranza o Ricard Salvat, o d'altres que ja han traspassat: Manuel Borrell, Joan Grijalbo, Miquel Querol i Joan Peruchó. Més informació de Xavier Garcia al seu web (www.xaviergarciajujades.com)

LLUMS I OMBRES DE LA CIMERA DE JOHANNESBURG

El llibre del VII del Simposi Internacional Una Sola Terra (Barcelona, abril de 2002), editat per l'associació Una Sola Terra, fa examen dels resultats de la Cimera de Johannesburg i dels seus antecedents amb un grup d'experts de rellevants ONG internacionals, com GreenPeace, la UICN i la xarxa francesa Sortir du Nucléaire. L'actual ministre d'Indústria del Govern espanyol, José Montilla –aleshores president de la Diputació de Barcelona– manifestava en la presentació d'aquest sisè volum de la col·lecció, que «no ens podem acontentar amb el fet que les cimeres es justifiquin en elles mateixes, en l'espectacle de la circulació de personalitats públiques de tota mena». «La crítica –afegia–, fins i tot la més aguda, és una ajuda necessària perquè la retòrica de les grans reunions mundials deixi pas a l'acció [...], per fer creïbles els processos que ens orienten cap a una realitat més sostenible». Com si ho hagués escrit per al Fòrum... (Més informació al web www.una-solaterra.org.)

OBRA

Poesia

Temps de manobre i De l'evangeli segons sant Lluc, Ketrés Editora, 1977.
Cendra a l'abast i Viatge al record, Editorial Urgell, 1979.
Notes mínimes d'un paisatge, Edicions del Mall, 1987.
La quarteta informal (amb el pseudònim JEP), El Llamp, 1988.
Pa d'àngel, Editorial Tres i Quatre, 1991.
Alt Urgell, plany i passió, Garsineu Edicions, 1996.
Racó de calaix, Garsineu Edicions, 1999.

Novel·la, narració, aplecs d'articles

Un matí a Albaestesa, El Llamp, 1983.
En Calçons, El Llamp, 1984.
Hora foscant a la ribera, El Llamp, 1991.
Del passat en el present, Garsineu Edicions, 1996.
Terrosset de sucre candi (amb el pseudònim Perot Galzeran), El Llamp, 1983.

Recerca

Baronia i Municipi de Peramola. Apunt històric i noms de casa. Segles XVII-XX, Garsineu Edicions, 1995.
«Mil anys enrere: el misteri d'una parròquia», *Àrnica*, III època, núm. 40, Consell Cultural de les Valls d'Àneu, 1999.
Segrada. Motarrots i llegendes de l'Alt Urgell (Premi Valeri Serra i Boldú 2000), Abadia de Montserrat, 2001.
Trabucs i pedrenyals. Aproximació al bandolerisme de l'Alt Urgell, Garsineu Edicions, 2002.

POEMES

*M'agrada ser badoc captiu d'encís,
 silent devot als rostos de Basella:
 el Segre l'afaiçona en meravella,
 el riu d'Altés l'eleva en paradís.*

*Indret de pas, canal, d'extens país,
 del lloc del Corb s'enfila a la Portella,
 Ogern li fa xiu-xiu a cau d'orella,
 se'l mira Aguilar Vell amb ull castís.*

*Puja l'alfals amb verd d'ufana a l'horta,
 mostra el fruiter la mà de l'hortolà;
 cap a llevant, freixars de terra forta,*

*treballa el cereal la llei del gra...
 M'acora, tot amb tot, ventura amarga,
 la bassa de Rialb ja abans d'obrar-la.*

(NOTES MÍNIMES D'UN PAISATGE, EDICIONS DEL MALL, BARCELONA, 1987)

*Llocs de Castellnou,
 de la Clua, de Bassella...*

Éreu, ja no sou.

*Quan la mort pertot cadella,
 segar vida no commou.*

(ALT URGELL, PLANY I PASSIÓ, GARSINEU EDICIONS, TREMP, 1996)